

Motion till riksdagen 2023/24:2432

av **Magnus Jacobsson (KD)**

Utvärdering av Migrationsverkets hantering av asylsökande afghaner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera Migrationsverkets hantering av asylsökande afghaner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ända sedan 2015 har det pågått en diskussion avseende asylsökande ungdomar från Afghanistan. I ett tidigt skede skedde skärpningar av lagen, vilket har fått kritik. Kritiken har handlat om Migrationsverkets säkerhetsbedömning, fysiska åldersbedömningar samt hanteringen av hbtq-personer samt konvertiter.

Rätten att söka asyl är en grundläggande mänsklig rättighet som bygger på att alla konventionsstater respekterar dessa regler. Samtidigt bygger asylrätten på principen att den enskilde får sin sak prövad på ett rättssäkert sätt. Vid en jakande bedömning får den asylsökande stöd att komma in i samhället och vid ett avslag får man stöd att lämna landet.

Kristdemokraterna har i flera år drivit att en inspektion för migrationsfrågor ska införas. I avvaktan på att vårt förslag blir verklighet, är min uppfattning att det behöver utvärderas huruvida de afghanska ungdomarna har fått en korrekt hantering. Noterbart är att det gjorts granskningar, exempelvis i riksdagens socialförsäkringsutskott, där olika parter som Skolverket, Sveriges Kommuner och Regioner samt ideella organisationer fått komma med synpunkter och inspel.

Det hölls även en offentlig hearing i riksdagen i arbetet. Jag menar att ytterligare utvärdering behövs. Fysiska åldersbedömningar har visat sig vara väldigt svåra att göra, vilket gör att det finns en stor risk att ett flertal personer har fått en ny åldersbedömning som inte är korrekt. Det finns också skäl att utvärdera hanteringen av hbtq-personer samt konvertiter.

I en undersökning som Sveriges kristna råd har genomfört så kom man fram till att konvertiter behandlades olika vid olika domstolar samt att de juridiska utslagen varierade utifrån nämndemännens politiska hemvist. Detta är en allvarlig kritik som måste hanteras. Riksdagen har sedan tidigare uppmärksammat detta via ett tillkännagivande till regeringen och regeringen har, tack vare kyrkornas och Kristdemokraternas kritik, tvingats ändra i regleringsbrevet till Migrationsverket när det gäller hanteringen av ärenden där religiösa skäl åberopas.

Situationen har försvårats av flera tillfälliga lagar samt en speciallag (gymnasielagen) som resulterat i att enskilda personer fick stanna trots att de inte hade asylskäl. Regelverken var samtidigt så formulerade att det varit väldigt svårt att hinna få ett jobb efter utbildningen. En lärdom som man kan dra av gymnasielagen samt övriga tillfälliga lagar, är att asylsystemet inte mår bra av den typen av ryckighet. Som det är nu har man gett hopp till enskilda samtidigt som det har varit svårare för en afghan att få jobb än för ”en kamel att ta sig igenom nålsögat”.

Engagerade i civilsamhället har sett hur illa systemet fungerat, vilket lett till att man på olika sätt har signalerat att man känner oro för asylprocessens rättssäkerhet. Tusentals personer har engagerat sig från civilsamhället och dessa personer har gjort ett fantastiskt jobb, vilket har underlättat för de som sökt asyl i Sverige. Regeringens och Migrationsverkets bedömning av säkerhetsläget i Afghanistan har varit omtvistad. Vilket jag tidigare har uppmärksammat via en skriftlig fråga till föregående justitieministern där jag frågade: ”Hur förhåller sig ministern till utvecklingen i Afghanistan, vilken bedömning av det framtida läget gör ministern för när USA och Nato lämnar landet, och avser ministern att vidta några åtgärder utifrån den bedömningen?” (Säkerhetsläget i Afghanistan, skriftlig fråga 2020/21:2834 av Magnus Jacobsson [KD]). Tyvärr kan vi konstatera att jag hade fog för min oro. När Nato samt övriga internationella styrkor lämnade landet kollapsade den internationellt erkända regeringen.

Sammantaget finns det ett behov av att, i väntan på att Kristdemokraternas förslag om en inspektion för migrationsfrågor inrättas, genomföra en utvärdering avseende hur Sverige under de senaste åren har hanterat våra internationella åtaganden i asylprocessen. Vi måste också säkerställa att enskilda personer får en rättssäker asylprövning. Därutöver måste vi säkerställa att de beslut som tas på ett rättssäkert sätt verkställs oavsett om beslutet är positivt eller negativt för den enskilde som söker asyl.

Ska asyllagstiftningen fungera över tid är det viktigt att den är rättssäker.

Magnus Jacobsson (KD)